

Поштарнија плаћена у готову.
31 марта 1924.

Извлази сваког понедељника.
Година II. број 13.

КОМЕДИЈА

Часопис за позориште, музику и филм.
Уредник Никола Трајковић. Власник за Издавачко Удружење „Илустрација“ Иван Зринић, директор „Илустрованог Листа“.

Смрт наше велике трагеткиње

Један интересантан снимак двеју наших највећих трагеткиња: г-ђа Марија Ружичка Штроци (члан Загребачког Казалишта) и пок. Милка Гргорова, из младих дана.

Смрт старе трагеткиње

Живети на позорници шездесет неми дубоко у ноћ са свима се година без такмаца и умрети нај- кама у угловима. Тај грч ћутањ зад племенито и тихо — то је личио ми тог тренутка на смрт величина која остаје и после склопљених очију. Судбина Милке Гр- наше старе и поносне трагеткиње. Нешто се уздигло над нама. То гурове једна је од таквих судбина је њена душа. А тело је и даље у историји написе глуме. Смрт јој остало маска, коју смо понели у ових мартовских дана прекрстила земљу.

руке преко груди — пуних ордена. Са Милком Гргуровом сишла У црном фоајеу позоришта ле- је у гроб једна наша велика стара жала је она мртва. Дисало је само генерација. Пре пет деценија она цвеће око њеног благог и памет- је била први културни цвет на ног чела; ордење је светлуцало нашој позорници. Она је била пр- на њенчм прсима као сребрне ви хипнотизер публике са наше фреске на старој и непомичној позорнице. Ова је међу првима икони. Пољубио сам је побожно. показала шта значи мој честите А стара и мртва госпа ћутала је инспирације у глуми, уједно је отмено као и тишина око нас. показала потоњим следбеницима Осетио сам у души ону стихијску колико за таленат значи солидна празнина, која се осети после студија уметничких амбиција, када представе у позоришту, када сва се оне остварују. То је и таква публика изађе, а позорница за- је била Милка Гргурова и у доба

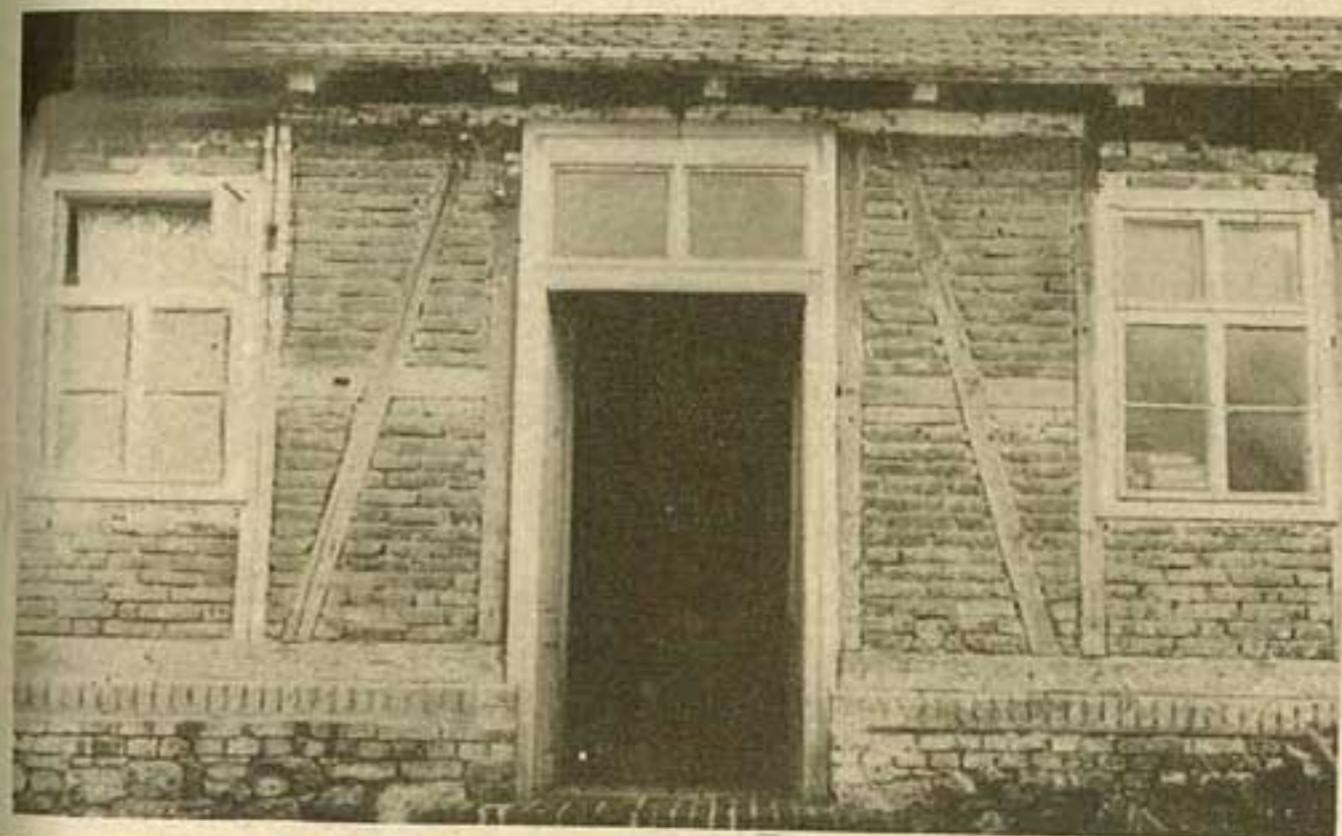
Милка А. Гргурова на одру. — Milka A. Grgurova na odru.

свог активног уметничког живота иежу у једној скромној собици, и у предвечерје своје отмене по- вучености. У време своје најживље славе — у то доба парадне обмане у свачијем животу — она

се уздизала над свима обилним репертоаром, који је за њу био тело велике покојнице изложено светиња. Са својим друговима који је сад милују у гробу, она је не- када чврсто поставила основне принципе нашој глуми. Она је са њима прва претворила роле у уметничко дело. Тиме је изашла из оквира локалних уметница. Особиту јој захвалиност зато дугује наш национални репертоар старога кова. А нове генерације осећају дирљиво дубоки пијетет према великој покојници, целивајући њен пепео — из кога, у пркос свега, ниче вера у уметничку будућност нашег позоришта.

P. M.

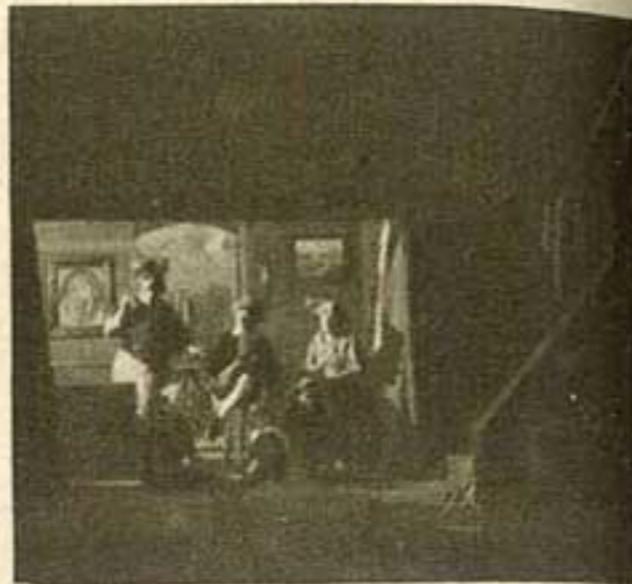
Велика уметница умрла је у дво- ришту позоришне зграде у Ма-

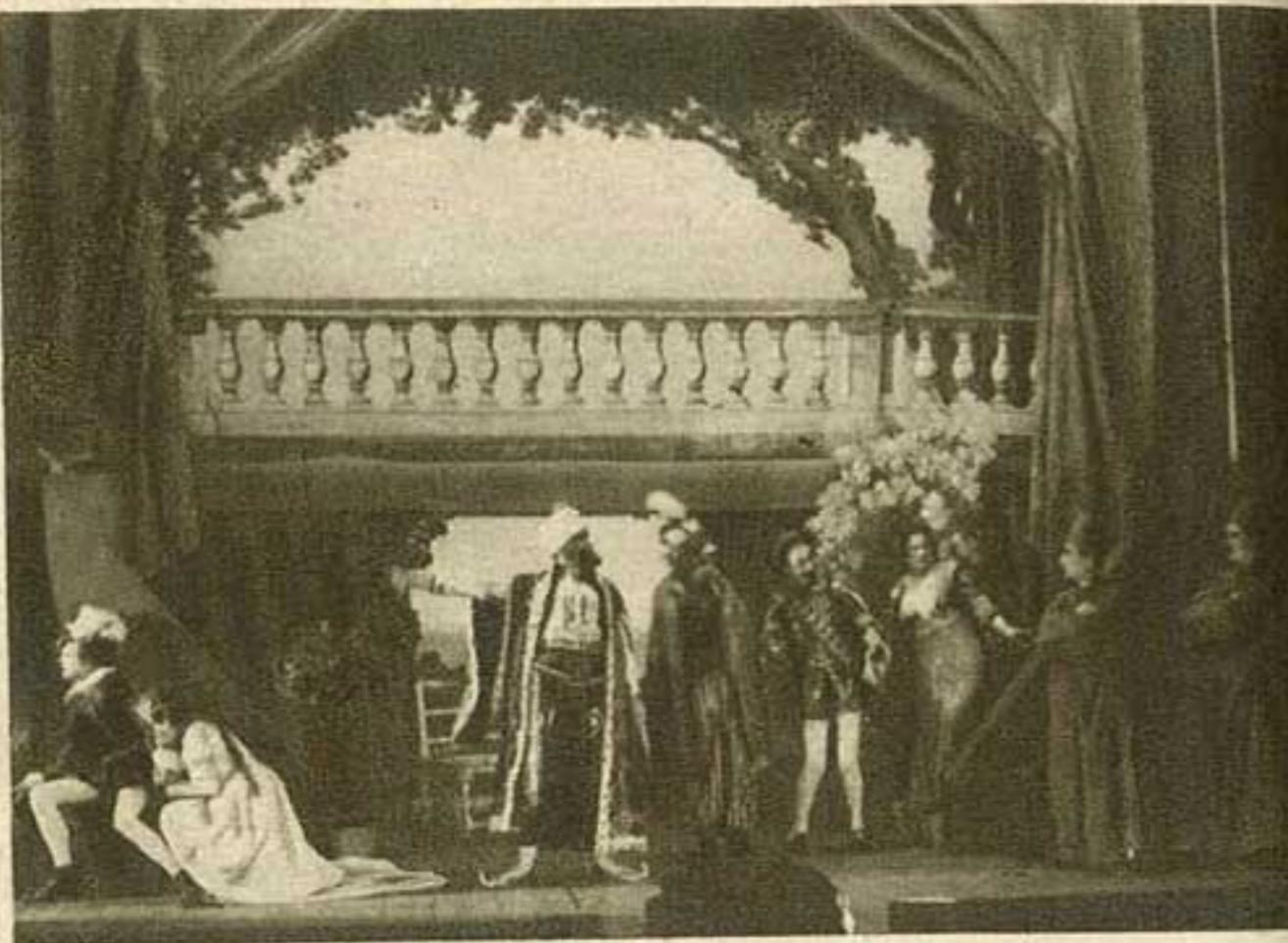
Последње уточиште Милка Гргурове, наша велика трагеткиње: соба у Мањежу, коју је покојница уступила Управа Позоришта.

**Jedna interesantna premijera u Mariboru
»Mogočni prstan« od Milčinskog**

Nekoliko nedelja posle premijere u Ljubljani, dalo je i Mariborsko Pozorište originalni slovenački novitet "Mogočni prstan" (Močni prsten) od poznatog književnika Frana Milčinskoga. Fran Milčinski, zanimanjem kasacijski sudija, istaknuo se kao dobar pripovedač, koji pokazuje mnogo sklonosti k humoru i satiri. Njegove su pripovesti uže gotovo isključivo iz domaćeg miljea; u većini bavi se životom seljačkog naroda, a često voli da šiba i malogradansku i činovničku sredinu, njezine tipove i figure. Milčinski je uz to vrstan

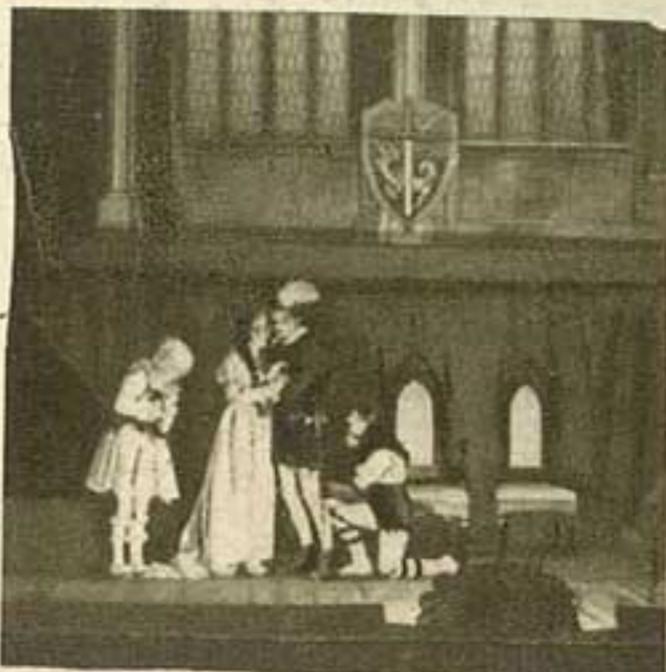
I чин. Станко се враћа својој кући.
I čin. Stanko se vraća svojoj kući.

II чин. На двору цара Алеша. Станко се бори за срце принцезине. — II čin. Na dvoru cara Aleša. Stanko se borí za srce princezino.

poznavalac dečje duše; njegova leđa za mladež i o mladeži mogu da se ubroje među najbolja te vrste na slovenačkom jeziku. U svim svojim delima — u novelama i crticama, u pripovetima i fejtonima — odaje Milčinski crte jedne dosta jake književne individualnosti. Ali kako je pisac vrlo plodan i svestran, ne ispoljavaju se svagda i svuda sve dobre strane njegova pera, no interesantna je njegova crtica.

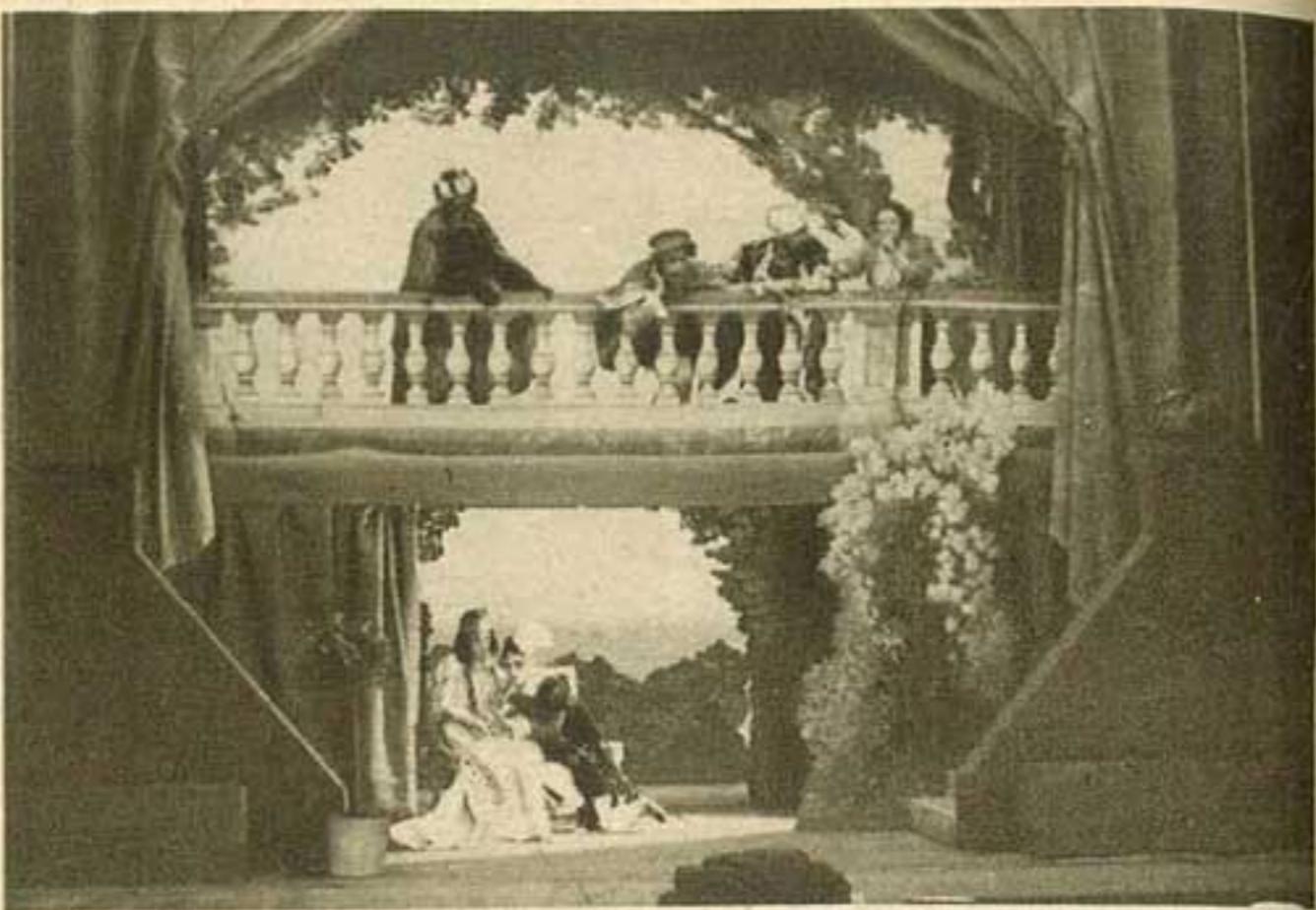
Kao dramatičar on je već nešto radio; napisao je više manjih pučkih komada, od kojih se naročito ističe dramatizacija jedne Tolstojeve pripovesti: "Gde je ljubav, tamo je i Bog". U toku prošle godine svršio je "Mogočni prstan",

II чин. Сцена између Станка и Принцезе.
— II čin. Scena između Stanka i Princeze.

III чин. Сцена између Станка и Принцезе у врту. — III čin. Scena između Stanka i Princeze u vrtu.

III чин. Сцена у врту. — III čin. Scena u vrtu.

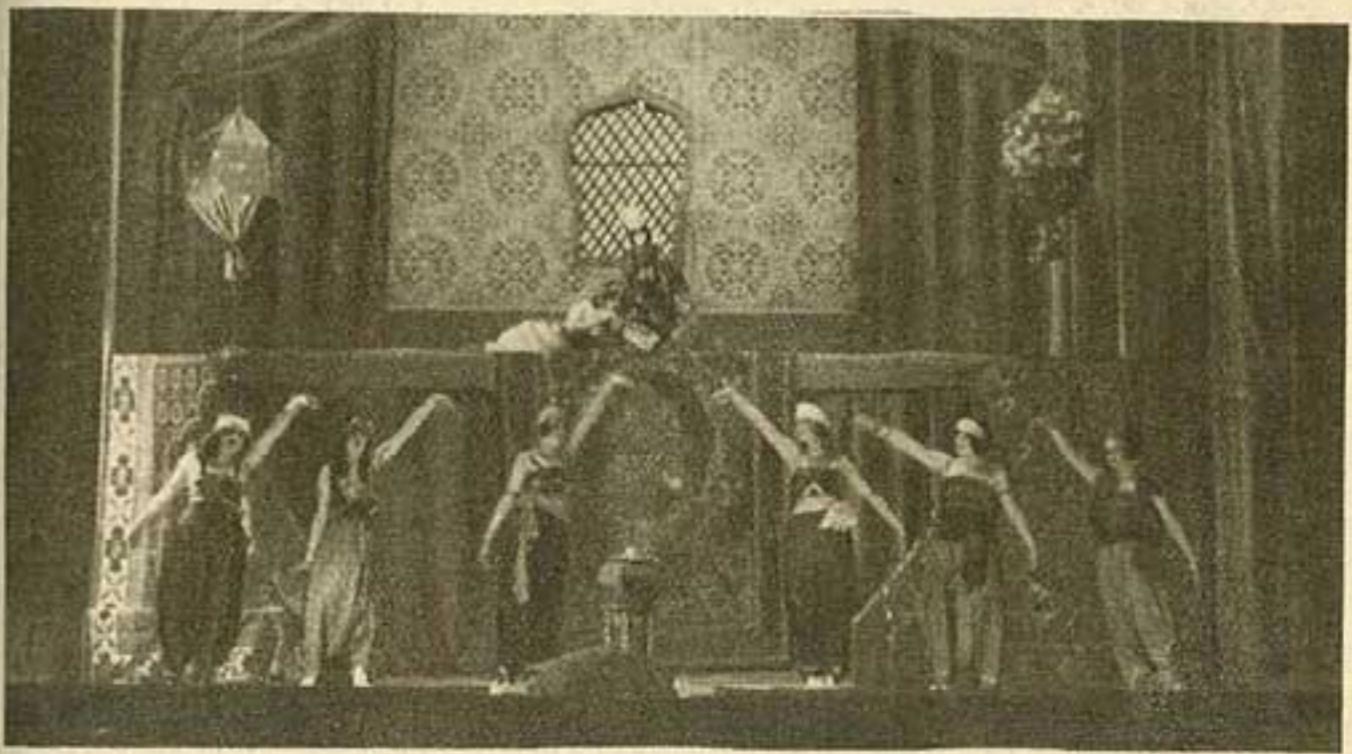

IV чин. Сцена на градској капији. — IV čin. Scena na gradskoj ka,iji.

narodnu priču u 4 čina (12 slika), pomoću vilinskog prstena o-U ovom svom delu dae je pisac svoji sreće princeze Vijole, čerke samoga sebe u celosti. Delo je složeno i sazданo od svih osobina njegove literarne individualnosti. Kao temelj služi priča o vilinskem prstenu; priča, koja nije samo za decu, nego je pričajući seljaci na zimnjim divanima. Ta je tema romantičkog elementa u delima Milčinskog. Uz romantiku vilinskog sveta i devetog kraljevstva imade u „Moćnom prstenu“ i humorističkih scena i satiričkih aluzija na današnje prilike. A to je onaj realistički elemenat koji nalazimo u većini njegovih dela. — ljubav.

Sve je to spojeno u jednu lepu i efektnu dramatsku priču. Gledač vidi kroz prizmu sadašnjosti daleka carstva i vilinske svetove, kao ono u Maeterlinckovoj „L'oiseau bleu“. Priča o vilinskem prstenu, koji imade moć, da ispuni svaku želju srećnika, kome su vile prsten darovale, dosta je poznata. U novitetu Milčinskoga taj je srećnik 18-godišnji Stanko, koji hoće da

efekt ove dramske priče mnogo je ovisan od spoljnih momenata: dekor mora da bude posve u stilu jedne priče. Mestimice treba da dodu u pomoć i glazba i balet. (Glazbene tačke komponovao je poznati slovenački muzičar V. Parma). Fantazija hoće da bude što više emancipovana od zbilje, pa traži i originalne kostime. G. Bratina uzeo je i ovaj put

IV чин. На двору Деветог краља. — IV čin. Na dvoru Devetog kralja.

na sebe inscenaciju i režiju ovog dela i uspeo je u odličnoj meri. Neka govore same slike. Na prvoj vidimo realnu scenu iz prvog čina: Stanko dolazi kući. Slike II, III, i IV prikazuju nam scene na dvoru Cara Aleša, Stankovu borbu za srce princeze i dolazak Devetog kralja (istočnjaka), koji zahteva ugovorom obećanu Vijolu. Na poslednjoj slici nalazimo dvor Devetog kralja, koji pomoću vilinskog prstena zatvorio Stanka u kulu, odakle ga napokon spasi sama Vijola, koja se tek u nesreći i potpunoj slobodi zaljubi u Stanka. Preobučena u Ciganina, princeza si pomoću dobrih životinja mačke i psa opet osvoji vilinski prsten, a time i Stanka.

Uloge su bile u dobroj razdiobi: g. g. Železnik, Grom, Tapavac, Skrbinšek, Ković, Resberger, g-d

Г. Фран Милчински, словеначки драмски писац. — B. Fran Milčinski, slovenački dramski pisac.

Bukšekova, g-dice Kraljeva, Peškova, Pavinova, Lubejeva istupili su s lepim uspehom.

— b —

Интересантан дуел

Напад „Тајмза“ на Бернарда Шoa

Поводом приkaza најновијег комада Бернарда Шoa „Повратак ка Метусалему“ који траје пет узастоших вечери, позоришни критичар „Тајмза“, главни листа енглеске буржоазије, напада Шoa, главног драматичара пролетерске Енглеске, да

су његови последњи испади постали не-пристојни. У једном делу онога петокњица тројом ислеђен Енглеском владају Црнци и Кинези (односно Кинез и Приклића као министри) па највеће задовољство грађана. Напад Шoa на енглески народ постаје, вели лист, јавна саблазан.

85% становништва Београда
снабдева се Чарапом у
ДЕПО-У ЧАРАПА
БРАЋЕ РОМАНО
Књешиће Љубице ул. 14.
Роба првокласна, цене без конкуренције.

Музички живот

Волф-Фераријева „Сузанина Тажна“

Ова слатка и лака оперица дала је прилике г-ђи Польаковој да покаже сву чар своје љупке интелигенције. Г. Брезовић се сав пренео у деликатна сепчења и танке суптилности. Оркестар без замерке. Г. Ертл није довољно у стилу комичне опере; надамо се да ће то, после свих критика, постарати се да изменi. Ствар је схватања, а не талента или неталента. Схватање г. Ертла веристично је, и играјући веристички г. Ертл игра добро. Али ова ствар није веристичка.

Крајње је време да се код нас дају изразите лакше стилске ствари. Зашто не почети са Моцартом? Ако је тешко ставити „Чаробну Флауту“ или шта друго, онда бар, више је но лако побринути се за креацију „Entführung aus dem Serail“. Дајте нам Моцарта! Што више стила! Публика ће умети оценити Моцарта. Ово није више публика из 1900. године.

Домаћи репертоар

Са нестрпљењем очекујемо да се врати на репертоар успела, и код публике и код критике, лирска драма Г. Коњовића: „Вилин Вео“. Исто тако одавно се говори о операма г. Христића. Кад ће г. Христић бити стављен на репертоар? Очекујемо са нестрпљењем и налазимо да је крајње време. Особито о опери г. Христића круже гласови да је интересантна и успела.

Успех г. Миленка Пауновића

Г. Миленко Пауновић, београдски музичар, имао је одсудних успеха у Љубљани, са својом симфонијом. Љубљанска музичка критика — према којој имамо дужно

поштовање — истиче добре и интересантне особине овога дела. Ми с правом тражимо да се на први програм, или на један од првих, упише ово дело, које нам служи на част у критичном свету и које се није давало чуда ради или из каквих куртоазних разлога, већ због своје унутарње вредности.

Ми хоћемо да чујемо г. Пауновића. Дужност је надлежних да

Београдски музичар, Г. Миленко Пауновић.

то омогуће свима силама. Кад се могла спремати и давати мизерна „Смрт“ г. Милојевића — чија је једини врлина у томе да је то музичко мрџварење г. Милојевић назвао националним — онда у току пре треба дати ствар којом стичемо угледа и на страци, и без лажних апела на шовинистичку болећивост.

C. Винавер.

Луј и Сузана Ре (Rée)

Београд је имао већ прилике сјајне међусобне прилагодности да чује ове сјајне уметнике.

Ево шта о њима пише Валтер Ниман у свом класичном вадемекуму:

Супруг, Шкотланђанин, ученик штутгартске Академије и Лешетицког; супруга, његова некадашња ученица.

Он је мали, црн, нервозна темперамента, оштро извајана ритмичког смисла пуног тона који опомиње на виолончело. Она плавуша, прави аустријски тип, срећенијега темперамента. Свирка валцерским екстазама. А ту су овога пара даје савршено усвиран тек до грла у Бечу.

Живот великих музичара

Листов роман

K. K. 177

— Једна нова књига о Листову роману ово дана изашла је: „Une retraite romantique en Suisse: Liszt et la Comtesse d'Agoult“ од Роберта Борија. Писац је претражио сву архиву и све листове женевске да дочара боравак Листов у Женеви.

Позната је легенда да је Лист украо грофицу д'Агу и је било добrog материјала.

довукао у Женеву, спаковану у сандук од клавира. Грофица је била мала растом и звали су је „цепна Венера“, те је физички било јој збиља могуће да се тако сакрије.

Та је легенда нетачна. У ствари је Лист побегао од грофице, крио се од ње код абе Ламнеа и најзад побегао у Швајцарску. Грофица га је вијала и сустигне га у Берну, најзад га опет покори, и они се настане у Женеви. Плод те везе јесу две чувене кћери: Козима Вагнер и г-ђа Емила Олизјеа. Г. Бори износи како су даме, пуританке женевске, протестовале противу „скандалозног приватног живота“ Листовог, не долазећи му на концерте, те је често сала зјапила празна. Лист је предавао на конзерваторијуму у Женеви. Ђацима је био нездовољан. Ни-

гове напомене о ученицима про-личне су. О једној ученици вели: „има лепе очи“. О другој: „*Un artista genevoise*“. Опет о једној: „депо прави гримасе“.

Најзад женевске чисменке

Како су Енглези постали народ драме и како су изгубили супрематију

Последњи »Литерарни Таемс« доноси један огроман приказ о једној огромној књизи. Приказ је невероватно велики. Тема је од најважнијих за енглеску културу. Књига је Е. К. Чамберса. У ствари није књига већ четири огромна фолија.

Предисторија је књиге ова: Д-р Чамберс спада у најбоље познаоце Шекспира. Пре двадесет година хтео је да напише ручну књигу о околностима које је Шекспир писао. То га је довело на изучавање средњевековних угледа. Плод тих студија јесу два тома: „Средњовековне Позорнице.“ Најзад, данас пуштена су 4 тома: „Јелисаветине Позорнице.“ Резултати су ови. Под Јелисаветом једна млада и бескрајно бујна нација, вулканског духа, прелазила је из дечаштва у мужанство. Нација је постала „позоришно луда.“

Нова Енглеска исказала се кроз драму. Поред свих препрека позориште је постало и велика уметност нације и велика љена индустрија. Све се искоришћавало за драму, све се канализовало пут драме. Сви извори, цела историја Енглеске, туђе историје, фантазије, снови, приче, класична древност, Италије, Француске маште. Шпанске приче, идеје у ваздуху — све се то уобличавало у драме, у комаде. Енглеска позоришта и пут на Западу Енглеска је била

бојкотоваше сасвим Листове концерте. Ражљућени мајстор повуче се на италијанска језера, са својом избраницом, и остави пуританску варош.

енглески глумци постадоше први у свету.

Позориште је друштвена ствар. Једно ново и моћно друштво тражило је и нашло начина да се кроз позорницу прикаже, определи и сазна.

Позориште је постало глас народа. Глас силног народа. То је побунило пастире. Они се кренуше у дивљу хајку. Цркве се опустеше. Све је јурило у позориште. Пастири се обратише властима. Али власти су биле немоћне а краљица је тражила „утехе!“ И тако се због уметности сукобише две велике силе народног живота. Јер тада уметност изражаваше тај живот, била је с њим у крвијој вези, била је глас његов. Пуританици бише побеђени. Брањоци позоришта ликоваху. Глумац постајаше важна личност.

Све је то ишло грдио брзо, вулкански. 1567 James Burbadge отвара прво стално позориште. То је један од великих догађаја за владе краљице Јелисавете. И одмах за овим ничу многобројна позоришта. Драма постаје врхунац човечанског израза. И то је трајало свега и само 70 година. Истом брзином којом је постало — све се руши. Од чувених глумаца ни трага. Позоришна уметност и индустрија уништена. Први у комаде. Енглеска позоришта и пут на Западу Енглеска је била

прокламовала глумачки позив за ним, физичким, политичким краојчастан; а последњи Шекспиров великан Џон Ловин умире у највећој беди. За 70 година позориште је направило сав круг развоја. Пуританска победа презире глумце, и руши глумачку важност.

Књига Д-р Чамберса завршава се тим материјалним, морал-

Са париских позорница

„Se que femme veut“ комедија у три чина од Rey-а и Savoir-а је комад пун лудог полета, смеха и разуздане веселости, чија главна вредност лежи у исмевању правих и дубоких вредности, стављајући се у службу интелектуалног кловновства.

Maxime de t. Hubert је један од оних симпатичних беспосличара, који стоје неуравнотежени према животу, стварајући своју судбину из свега неочекиваног, случајног, несталног. Он је тип оних боема великог стила, који су данас у изумирању. Са њиме се хвата у коштац Nicole, млада удовица, сасвим супротан тип његовом, храбра, смишљена, хладна резонерка. У доба кад срета Maxime-а, она је решила да се уда за monsieur Charnos-а, старијег, добро ситуiranog господина, који јој осигурава угодан и безбрежан живот.

Али Maxime се у њу заљубљује, и потистињувиши Charnos-а, почиње опсаду. Nicole-а учини ту грешку да саслуша Maxime-а јер противу тог пламеног осећаја узалул се је борити! И тиме би у ствари комад могао бити и завршен, да победилац случајно нема ту особину, после сваке победе да се изгуби — јер своју слободу цени нада све! Пред саму свадбу Maxime се изгуби, да

се опет после врати као истински заљубљен покажник. Три пута се та комедија понавља и St. Hubert увек у самртном страху од олтара бежи. Тиме је Nicole, ино стрпљење испрено и она га сад држи закључаног до посљедњег минута у својој соби за тоалету. Ту St. Hubert дочеку у свом робијашком оделу — пицами — дочекује општинског чиновника који треба да обави венчање.

Док овај прикупља податке, St. Hubert га преклиње да му помогући бегство, и на једном дочепа се неког телефона, да извести своје пријатеље о свом положају. Централа му даје погрешну везу — са префектом полиције, он бесан псује преко телефона и полицију и њеног шефа, због тога га хапсе, али на тај начин га спасавају од најгорег и најдужег затвора — брака.

Али Nicole је решила да га казни, тиме што ће се пошто пото венчати, па онда развести и удати за Charnos-а. Познавајући меко срце St. Hubert-а, она симулира самртни напад летаргичног Encephalitis-а и он заиста тронут ургира сам венчање iп extremis, рачунајући са тим да ће ускоро остати удавац.

Али Nicole се на његово за препашћење одједном, насмејана и здрава, исправи пред њим у

кревету, а он јој на запрепашћење свију једва једном исто тако ведро и насмејано поклања драму Berry-у, који је успео да потоловљено своју слободу! Аутори за свој успех имају мускетара!

поглавито да захвале посиоцу улоге St. Hubertu и глумцу Berry-у, који је успео да потпуно оживи ову фигуру модерног мушкетара!

Шта су позоришне и филмске звезде некад биле

Велики део данашњих позоришних и филмских величина није у своју уметничку каријеру почeo још из детињства. Многи од њих продавали су често трико-е и папуче, пре но што су били пронађени или се сами пронашли.

Чувени глумац Bassermann био је прво хемичар у лабораторијуму једне фабрике, пре него што је примљен за волонтера у позоришту у Манхајму. Hartau је дуго година водио у Бреслави радњу са ципелама, док није отишао на бину. Janings, родом Американац, био је прво тишлерски шегрт. Побегавши од заната отишао је као морнар са једним великим паробродом и дошао у Немачку, где је први пут ступио у једно путујуће позориште. Max Pallenberg био је трговачки путник у Бечу.

Исто је тако често чудновато када је отишао на филм, а Gunar Tolnaes је свршио медицински факултет у Кристијанији. Из балета прешли су ка филму: Pola Negri, Lya Mara i Fern Andra која је своју каријеру почела као играчица на конопцу у Америци.

Charlie Chaplin био је дуго времена берберин пре него што је пронашао свој таленат, а Anna Ujelson била је обична служавка, и доцније много времена сликарски модел.

„Comoedia“ се може добити у свима књижарама и код свих продајаца новина. Поједини број 4 динара.

Ново стоварите енглеског штофа и прибора

МИЛОЈЕВИЋА
Васина ул. 13

Телефон 31-51

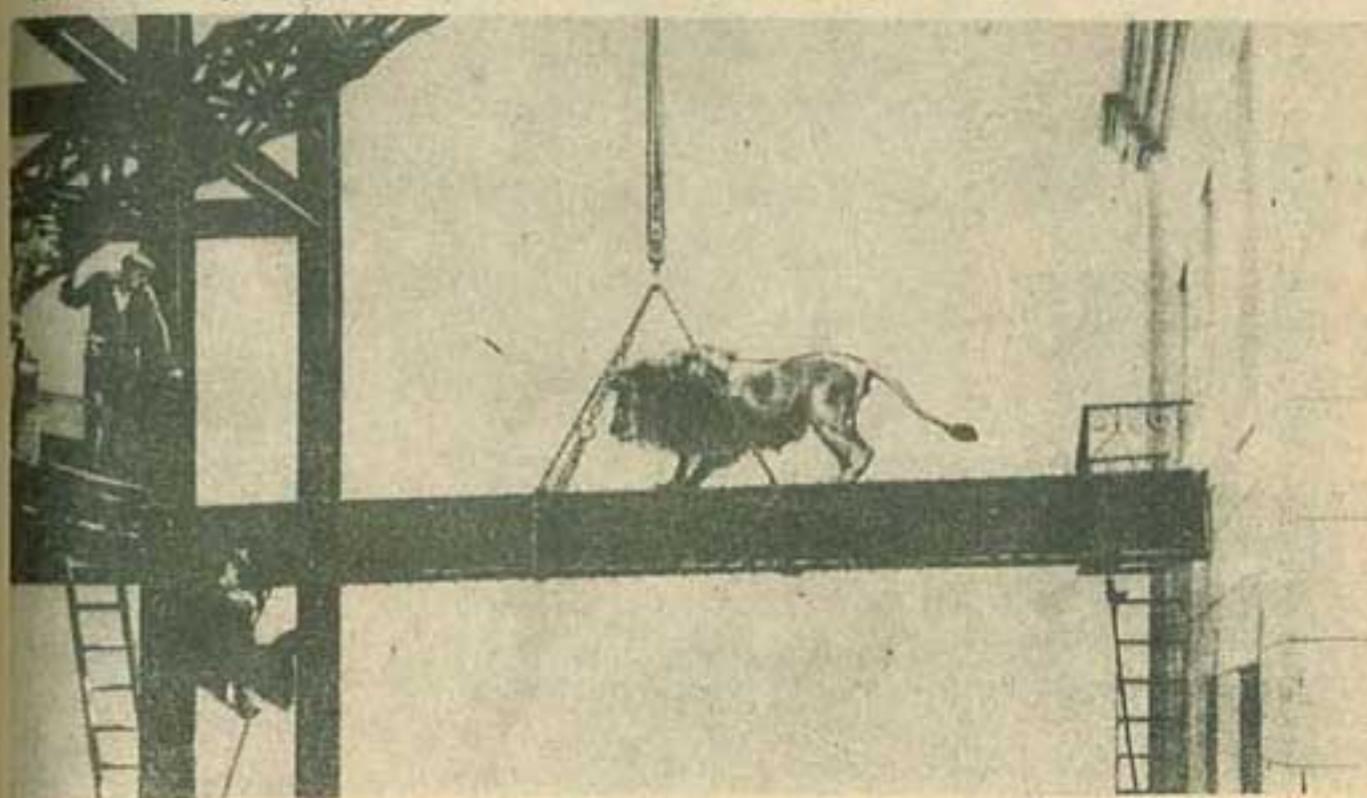
- Продаја андро и детаљ. -

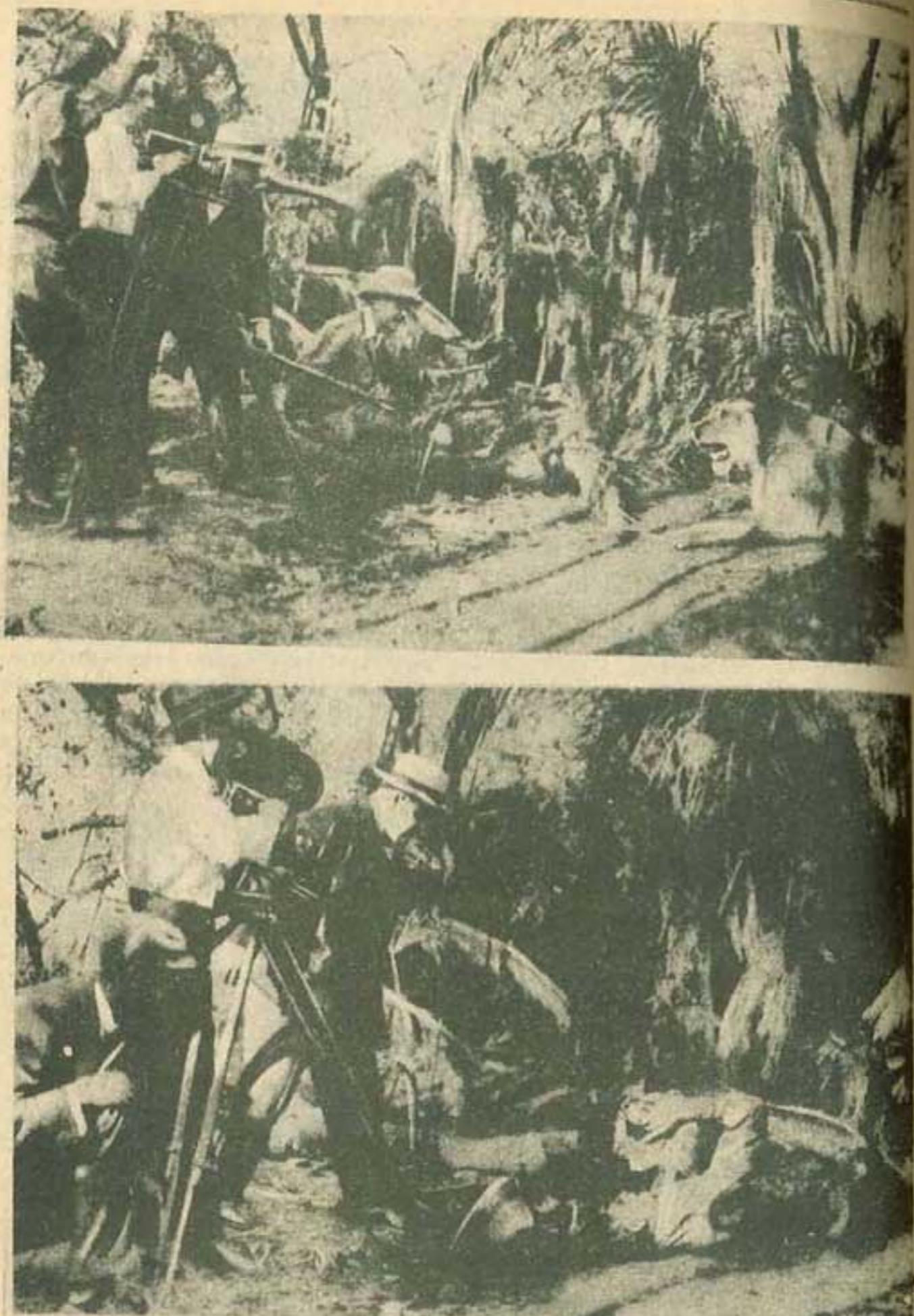
Израђује одело на отплату, у шест месечних рата.
М. Милојевић отворио је Народну Академију Занатства, чији курс вештачког кројења и шешира почине сваког 1 и 15 у месецу.

Када звери «глуме»

Присуство дивљих звери на филмовима стаје често тешких жртава. Љубитељи кинематографа ради гледају филмове на којима животиње изводе узбудљиве и опасне призоре. Колико пута биоскопска публика напрегнутом пажњом и запетим живцима прати развој какве тешке ситуације, у којој се човек налази у канцама лава, тигра, уопште које дивље и кровожедне зверке — па по свршеном извештају одахне: хвала Богу, то је у стварности, за свежом крви човековом, што само филм! Али, у стварности, јер се кровожедна звер никада не може дресирати у тој мери да не треба презати од њених природних нагона и ћуди. Доказ је онајезива епизода која се д догодила недавно у Италији, а о којој се писало по листовима. То је случај из филмског «Студија» којим управља син Габриела Д'Анунција, кад је једна лавица смртно ранила неколицину глумаца и статиста.

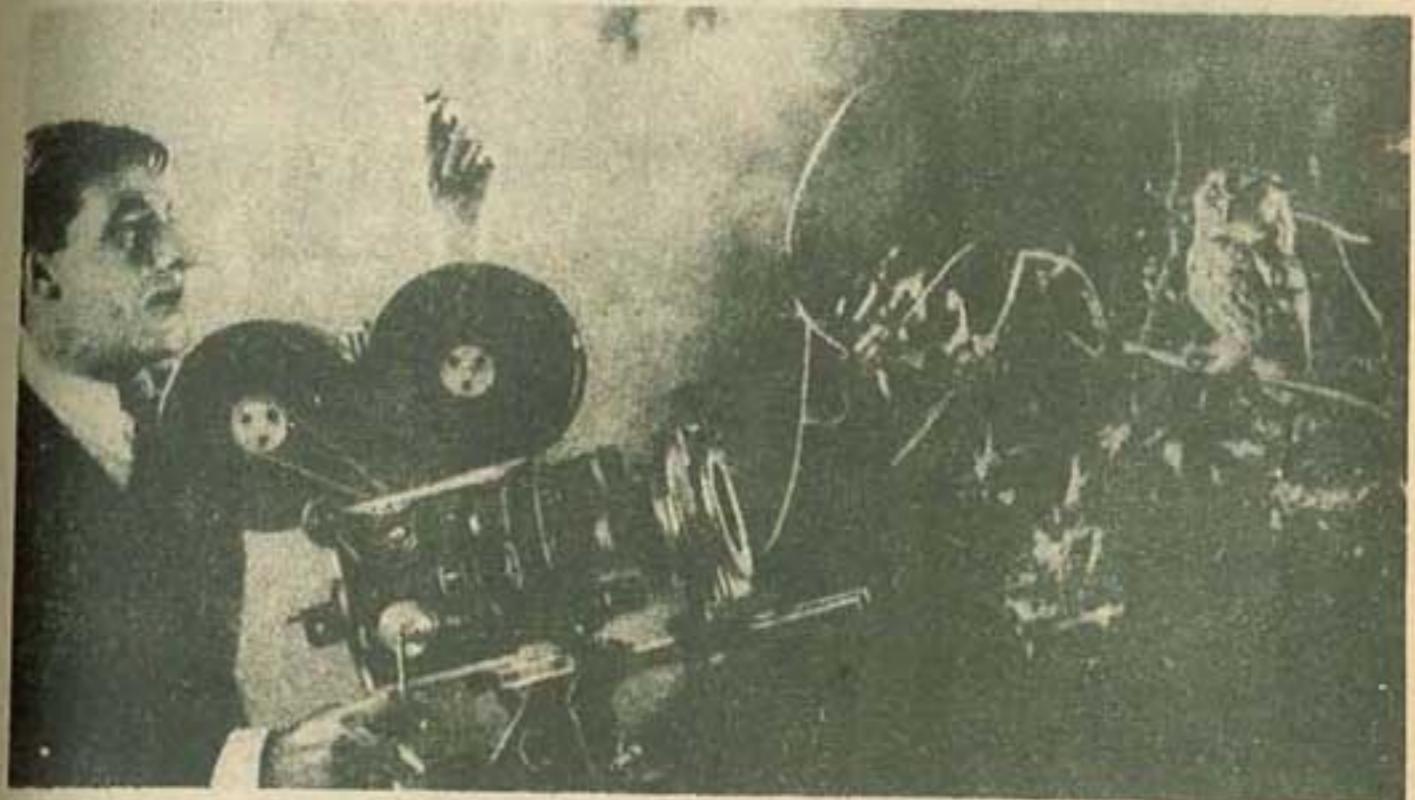

Снимак за филм: стари лав, који је тобож забасво на Једну љујоршку високу грађевину и врши чуда од акробатије.

Снимање за филм у једном америчком студију, који је удешен као афричка шумга.
Изводи се драматичан момент сукоба између човека и звери.

„шала“ постаје збиља? Зар се то може тако брзо схватити... Наша слика креће један филм из природе: Живот на 15. страни показује једног старог лава, који је забасао тобож на тежак посао, који је ванредно уједну њујоршку високу грађевину пео. Благодарна кинематографска и врши чуда од акробатије. Он публика награди и тај труд, али је послушан, он прелази гвоздену само донекле. Према томе знатне путање коју су му назначили, али су заслуге оних који „окрећу“ није задовољан, љути се, режи. филмове са дивљим зверима; то Шта ће бити кад се сукоби с људима? Али ти људи су укроти- су несумњиво већи јунаци од ратници и добро наоружани, те се пост предузимају такве мере, да ништа није догодило. На 17. страни ту више и не постоји ризик.

Оператор скреће један филм из природе: „Живот и обичаји сове“.

Вариете „МЕТРОПОЛ“
ДЕЧАНСКА УЛ. 23 ГОРЊИ СПРАТ
БЕОГРАД

Препоручује велики
мартошки програм,
од првокласних
артиста и артисткиња

Почетак тачно у 10 часова увече
УЛАЗНИЦА 20— ДИНАРА

Претплатите
се
на
„Comoediu“

Сјајне звезде филма

Мија Мај као краљица цвећа. — Mija Maj kao kraljica cveća.

Пола Негри у најновијем филму: „Трагедија љубави“.

Пришчиле Дин као „Циганка“. — Priscilla Dean kao „Ciganka“.

Хенни Портен у филму „Пролећњи дани“. — Henny Porten u filmu „Prolećnji dani“.

Одликована на изложби у Турину 1911 г.

Само у овој радњи можете добити најбољу робу, највећи избор и фабричне цене

Мих. В. Вујовић
Кр. Александра 19.
Београд.

Чиновници и Сиротињо!!

Да бих дао могућност чиновницима и сиротињи, — који понајвише трпе новчану кризу — да и њима светли електрика и да их не трује гао, решно сам да свакоме уводим електричне инсталације на отплату у три рате.

За потребна обавештења обратити се Електро-Техничкој радњи

Јована М. Симића

Макензијева Бр. 5, Славија. Тел. 18-76

ГАЛЕРИЈА СЛИКА „ИЛУСТРОВАНОГ ЛИСТА“

Од 3. априла „Илустровани Лист“ проширује се знатно.

„Илустровани Лист“ излазиће на 24 стране мањег формата (данас излази само на 12 страна), и у сваком своме броју доносиће као бесплатан прилог по једну уметничку слику величине данашњег „Илустрованог Листа“ и по 24 портрета виђенијих грађана и грађанки из целе земље, а ради узајамног упознавања.

Најбољи гротески комичар

Харолд Лојд, најинтересантнији филмски комичар, кога обожава цео свет.

Најуспелије филмске лепотице

Дороти Филипс, одлична филмска глумица. Њена увек озбиљна тоалета и ретка лепота лица и тела дају јој класичну држак. — Dorothy Philips, odlična filmska glumica. Njena uvek ozbiđna toaleta i retka lepotu lica i tela daju joj klasičnu draž.

Две будуће велике балерине

Госпођице Живановић и Р. Леви, чланице Београдског Балета, у игри „Лутка“. — Gospođice Živanović i R. Levi, članice Beogradskog Baleta, u igri „Lutka“.

Jubilej Toše Lesića

Г. Тошо Лесић, члан Загребачке Опере.

Kada dramski doyeni slave četiri decenija svoga umjetničkoga rada kod kazališta, obuzima nas osećanje poštovanja; ali kad se takova milost sudbine nasmeje doyenu Opere, mora da nas obuzme osećanje udivljenja. Tošo Lesić nas zadivljuje. Četrdeset godina njegov večno sveži, vedro-bufonski bas zanjjava estetsku svest zagrebačke publike, trideset je godina s kora prvostolne crkve zagrebačke nadbiskupije silazio njegov koral pred lice Gospodinovo, dvadeset i pet godina popunjavao je važnu jedinicu u koru tradicionalnog pevačkog društva „Merkur,” trinaest godina on doprinosi slavi pevačkog udruženja „Lisinski” — brojke, koje ne govore samo o nstajnosti i disciplini, nego i velikom

Тошо Леснић као „Don Pasquale“

da je vrlo teško nabrojiti sve njegove značajnije uloge. Dosta je, da se spomenec njegova osebujna kreativna Don Bartola („Figarov pir“, „Seviljski brijač“), Savjetnik Kresimir („Hoffmannove priče“), Crkvenjak („Tosca“), Brat Bonifacije („Pelivan Sv. Gospe“) Kecal („Prodana nevesta“), Sulejman („Zrinski“), Kralj („Aida“), Zuniga („Carmen“) Komtur („Don Giovanni“) Skula („Knez Igor“), Benoit („La Bohème“), Spa-

- rafucile („Rigoletto“) i t.d. i t.d.
- Svoju četrdesetogodišnjicu slav
retki svečar 31. marta u naslovne
ulozi Donizettijeve komične oper
„Don Pasquale.“ U Zagrebu za t
zgodu spremaju nebrojeni štovatelj
omiljeloga Toše naročitu svečanost
u Kazalištu. Mi se sa svoje strane
pridružujemo srdačnim čestitkama
jedinstvenom svečaru u našoj zemlji.

K.

Сеоско дилетантско друштво у Бачкој

Дилетантско друштво у Дероњи (Бачка). Ово је друштво састављено од самих сеоских момака и девојака под управом сеоског учитеља г. Родольуба Увалића.

Верни нашем принципу подизања и потпомагања сваке а нарочито глумачке уметности у нас, ми смо данас у сретном положају да прикажемо нашим читаоцима, а по њима и целој нашој јавности једно дилетантско друштво. То ново друштво, овај пут састављено од самих сељака из наше Бачке, има да захвали како свој постанак тако и свој лепи развигтак вредном дероњском учитељу г. Родољубу Увалићу, и његовој госпођи Зорки, учитељици дакле колегиници и у исти мај вредној сарадници свога мужа. После првих лепих успеха овог друштво стварно проширује свог репертоар, износећи пред своју публику све same лепе домаће комаде. После »Хајдук Вељка«, »Владимира и Косаре«, »Растка Немањића« и »Хајдука« приликом последњег наступа о Св. Сави овај марљива дружина приказала је као последње изненађење »Циганина«.

Тешнерово дечје позориште

„Стаклени Краљевић“. — „Stakleni Kraljević“.

Мање или више опасно немање маште при васпитању деце наших дана, које је дошло као последица претрпавања дечјих душа болећивим

„Златни Патуљак“. — „Zlatni Patuljak“.

фантазијама старијих романтичара, заинтересовало је већ многе чувене уметнике. Међу њима најистакнутији је Рихард Тешнер, одличан таленат, који је раније живео у Прагу, па се после преселио у Беч, где је недавно својом изложбом пацрта за позориште лутака нашишао на пуно

„Водени човек и Принцеза“. — „Vodeni čovek i Princeza“.

признање публике. У иначе богатој изложби минијатурних одобова на пергаменту, декоративних пацрта и фигурица у дрвету и алабастеру, било је ту изложено и цело једно дечје позориште лутака. Тешнер је за то позориште израдио своју сопствену биницу, декорације и уопште цео бински механизам. Јер он није само свој сопствени декоратор, него и писац комада, редитељ, компониста и диригент. Најинтересантније је да његове лутке не висе о кон-

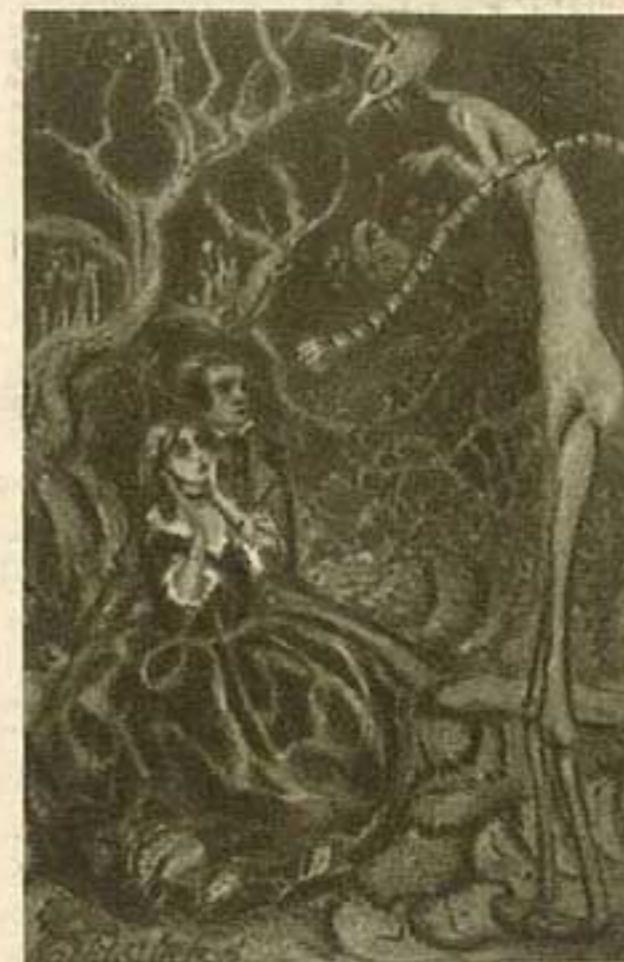

„Стаклени Краљевић“. — „Stakleni Kraljević“.

„Летећи ограђач“. — „Leteći ogrtač“.

цу, као што је то до сада био случај, него се управљају час краћим час дужим штапичима, одоздо. Да би се интересовање деце што више повисило, игру лутака прати нарочита музика која у многоме потсећа на искуцивање старих часовника. Необични костими, у живим бојама; ванредне декорације и сам изглед фигура-протагониста, такви су да, може се рећи, у

„Баук“. — „Bauk“.

пуној мери задовољавају сврху: здраво и племенито подстицање дечје фантазије. Поред тога, Тешнер је тим својим радовима задовољио и захтеве на том пољу најмеродажнијег писца и критичара, немачког песника Клајста, давши својим фигурама у пуној мери израз потпуне неусијености и грације.

Зл. Белохлавек.

ГРОК, КРАЉ КЛОВНОВА

Мимичар, акробата и музичар, кловни Грок је један од највећих комичара света.

Један од највећих циркусских кловнова модернога времена дао је, ту скоро, у Паризу интервју париским новинарима о својим почецима.

— Било нас је два детета, сестра и ја, и веома нас је болело гледајући како се отац бори за корицу хлеба. Када ми је било четрнаест година осетих се јаким и изјавим му да ћу и ја радити, да с његових плећа скинем део терета. Сместа сам се ангажовао за кловна у једном путујућем циркусу.

Већ после неколико дана предложи ми један колега да креирајмо једну заједничку тачку. Он се управо тада оженио и уобразио је да он, његова жена и ја дамо један комични трио, путујући Европом. Пристојао сам на предлог. Све је ишло да не мо-

же боље бити, али нам се у Будимпешти догоди непријатност: мага компањона напусти жена. Био је то за њега страховит удар: он полуде и престаде да ради. Тако је пропао наш комични трио, а ја осталох на улици.

Мало музико. — Malo muzike.

Беспослен, давао сам часове. Као данас сам с њим потписао Чак сам постао и домаћи учитељ уговор, а већ кроз три дана јадиши једног богатог бакалина.

— Ви ћете учити француско-ме језику мага сина, а у слободним часовима учићете се трговању у мојој радњи, — рекао ми је тај добри човек.

Већ за неколико дана омрзнуо сам бакалук. Али у кући је био један стари, олупани клавир. Тај клавир био је моја једина разбијрига: ја сам врло брзо напредовао и одлучим да будем музичар...

Грок за клавиром. — Grok za klavirom.

— Па јесте ли постали музичар?

— Не сасвим... Постао сам клавирштимер. И то ме је навело на једну врло оригиналну мисао, која ми је касније донела великих успеха. Јест, мени се срећа смеха; мала виолина наводила је није одмах осмехнула. Замислите: на сањарење и узбуђивала је. Два моја компањона, поред оног првог, полудели су један за другим. А други је био такав веселак, неисплатива мајмунчина!

ник је полудео, и морали су му натакнути лудачку кошуљу и стрнати га у луду кућу.

Грок је прихватио:

— Затим мој директор банкротира. Доконах са једним својим другом да дајемо представе по трговима, и тако смо лутали од места до места... Једнога дана сретосмо један мали циркус, који је разапео шатор на тргу на коме смо ја и колега довршили своју последњу представу. Једна јахачица привуће моју пажњу. Та од куда познајем те прте? Јест, то је моја сестрица која је, исто као ја, ступила у циркус да одржи голи живот.

Грок захута. Његов поглед, лутајући негде у даљини, прикова се за тренутак на билијару, затим на дуварском сату. А затим се нагло дигне са столице.

— Одох да се маскирам, време је. Извините, молим вас!

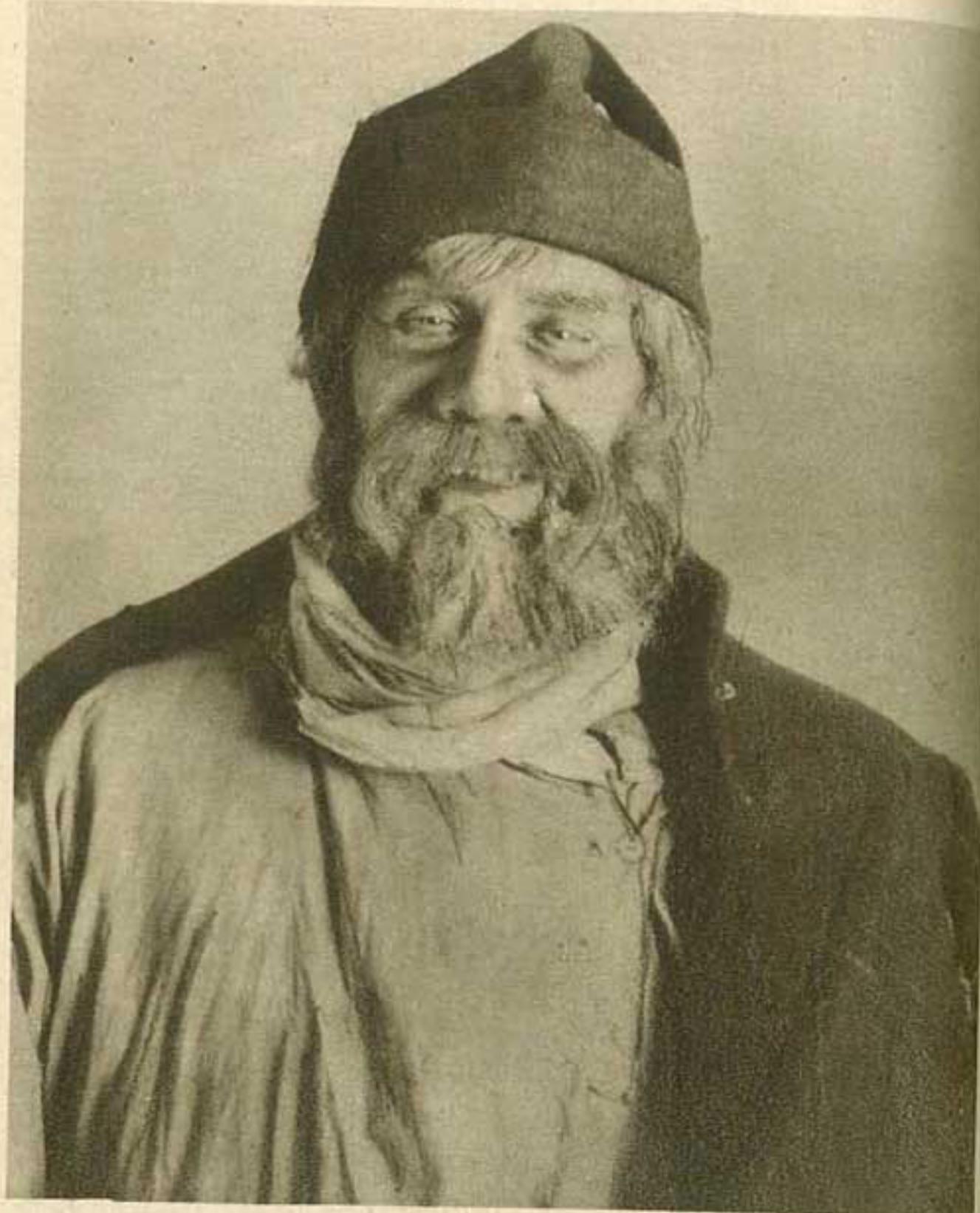
— рече Грок.

Ушао сам у Мјузик-хол. Био јед одмор. Тискала се густа гомила, која је дошла да ужива у фантастичним бурлескама великог комичара и кловна.

За то време, пред столом за маскирање, један елегантни и отмени господин претварао је своје лице у неодољиву маску.

...И појавио се на позорници са огромном куферчином, у коме је била једна мајушна виолина. Огромни куфер изазивао је буру смеха; мала виолина наводила је на сањарење и узбуђивала је. Зар то не симболише на диван начин уметност овог генијалног кловна? И највеће лакрије никада нису без зришета узбуђења.

Художественици у Сарајеву

Г. Шаров.

Стари познаници Загреба, Београда и Новог Сада, по свом повратку из Софије, играју у току ове недеље у Сарајеву. Из Сарајева одлазе у Сплит. Лето ће провести на нашем Приморју.

Г. Бубнов. „На дну“.

Одговорни уредник Н. Трајковић, Скопљанска 18. — Власник за Издавачко Удружење „Илустрација“ Иван Зринић, директор „Илустрованог Листа“. — Тифдрук и офсет штампа Графичког Завода „Макарије“ А. Д. Београд—Земун.